

Afdeling	: F&C - Financiën	B&W-voorstel:	DJ-1270479
Naam opsteller voorstel	: Mia Aerds (0495-575416)	Zaaknummer:	1270476
Portefeuillehouder	: drs. W.P.J. (Wendy) van Eijk	Publicatie:	Openbaar

Onderwerp

Financiële uitgangspunten begroting 2022 en meerjarenraming 2023-2025 en inhoudelijke afspraken 1e Tussenrapportage 2021.

Voorstel

1. Vaststellen van de te hanteren indexen en percentages voor de begroting 2022 en de meerjarenraming 2023-2025.
2. Voor de eerste Tussenrapportage 2021 volstaan met financiële bijstellingen exploitatie- en investeringsbudgetten (kredieten).

Inleiding

De raad heeft in de vergadering van 20 november 2020 ingestemd met de bestuursopdracht Kadernota 2022. Op basis van deze bestuursopdracht is een traject opgestart om in samenspel met college, raad en ambtelijke organisatie te komen tot een structureel gezonde financiële huishouding. De resultaten van dit proces worden in de Kadernota 2022 verwerkt en in de raadsvergadering van 7 juli 2021 besproken.

De financiële uitgangspunten met betrekking tot indexen en percentages is normaal gesproken een vast onderdeel binnen de Kadernota voor de begroting van het volgende kalenderjaar. Doordat behandeling van de Kadernota pas op 7 juli door de raad plaatsvindt worden deze uitgangspunten nu afzonderlijk ter vaststelling voorgelegd. Hierdoor kan de voorbereiding van de begroting 2022 en de meerjarenraming 2023-2025 conform planning gestart worden.

Beoogd effect/doel

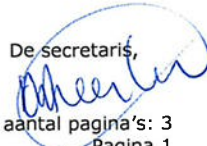
Door vaststelling van de te hanteren indexen voor loon- en prijsstijgingen en percentages voor onder andere rente kunnen de werkzaamheden met betrekking tot de opstelling van de begroting 2022 en de meerjarenraming 2023-2025 verder gestalte krijgen.

Weert, 22 januari 2021	S		B	W	W	W	W	W
				GG	MvdH	TG	WvE	PS
		akkoord						
		bespreken						

Soort besluit: Besluit college

In te vullen door het B&W secretariaat:

- Akkoord
 Akkoord met tekstuele aanpassing door portefeuillehouder
 Anders, nl.:
 Beslissing d.d.: 23 maart 2021
- Niet akkoord
 Gewijzigde versie
- Nummer: 5

De secretaris,

 Totaal aantal pagina's: 3
 Pagina 1

Argumenten

Beleidsmatige uitgangspunten.

Naast de financiële uitgangspunten zijn bij de vaststelling van de uitgangspunten voor de begroting 2021 nog een aantal beleidsmatige uitgangspunten benoemd. Volledigheidshalve worden deze weer opgenomen.

We streven naar:

1. Een sluitende meerjarenbegroting waarin alle jaren sluitend zijn;
2. Waarbij in ieder geval de laatste drie jaren een structureel evenwicht vertonen;
3. Geen nieuwe taakstellingen zijn opgenomen;
4. Nieuwe structurele lasten worden gedekt met structurele baten of vermindering van al bestaande structurele lasten (nieuw voor oud);

Incidentele lasten die noodzakelijk/wenselijk en/of onvermijdelijk zijn worden incidenteel gedekt.

Financiële uitgangspunten.

In onderstaande tabel zijn de gebruikelijke indexen voor loon- en prijsstijgingen en de hierop gebaseerde percentages weergegeven. Verder worden ook de te hanteren rentepercentages (omslagrente en rente grondbedrijf) benoemd.

Om diversiteit in te hanteren indexpercentages te voorkomen, wordt nu voorgesteld om bij de door de gemeente Weert bij derden in rekening te brengen tarieven uit te gaan van de nationale consumptieprijsindex (CPI, %). In de bijlage bij dit voorstel is een toelichting op de diverse onderdelen opgenomen.

Overzicht diverse indexeringen voor de opstelling van de meerjarenbegroting 2022-2025					
Lasten	2021	2022	2023	2024	2025
Salarissen	3,16%	2%	2%	2%	2%
Omslagrente	0,5%	0,5%	0,5%	0,5%	0,5%
Rente grondexploitatie	1,16%	1,16%	1,16%	1,16%	1,16%
Prijsindex goederen en diensten	1,4%	1,3%	1,3%	1,3%	1,3%
Baten	2021	2022	2023	2024	2025
Reinigingsrechten	12,46%	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.
Rioolheffing (cf GRP 2020-2026)	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.
Nationale consumentenprijsindex (cpi, %) van toepassing op voor aan derden in rekening te brengen tarieven (leges, heffingen, belastingen, privaatrechtelijk etc.)	2,63 %	1,4 %	1,4 %	1,4 %	1,4 %

Eerste Tussenrapportage 2021.

Het proces om te komen tot de Kadernota 2022 vergt een brede inzet van capaciteit en expertise vanuit de gehele organisatie. Zoals al is aangegeven in de bestuursopdracht Kadernota 2022 heeft een en ander gevolgen voor de prioritering in andere werkzaamheden. Op dit moment is dit aan de orde voor de samenstelling van de eerste Tussenrapportage 2021.

De diverse beleidsterreinen komen tijdens het proces van de Kadernota 2022 uitgebreid aan de orde. Verder is de verwachting dat er door de rijksmaatregelen in het kader van Covid-19 nog relatief weinig nieuwe ontwikkelingen voor het beleid 2021 te melden zijn.

Daarom wordt voorgesteld om in de eerste tussenrapportage 2021 vooral financiële bijstellingen in exploitatiebudgetten en investeringsbudgetten (kredieten) op te nemen.

Doordat de eerste tussenrapportage 2021 gelijktijdig met de Kadernota 2022 in de raad wordt behandeld, beschikt de raad over de meest actuele cijfers voor de begroting 2021 en de meerjarenraming 2022-2024. Het verwachte begrotingsresultaat voor 2021-2024 kan op die manier betrokken worden in de overwegingen over de Kadernota 2022.

Kanttekeningen en risico's

Geen.

Financiële, personele en juridische gevolgen

Financiële gevolgen worden verwerkt in de concept begroting 2022 en meerjarenraming 2023-2025.

Duurzaamheid

n.v.t.

Uitvoering/evaluatie

n.v.t.

Communicatie/participatie

Raad informeren via Tils lijst.

Overleg gevoerd met

Intern:

-

Extern:

-

Bijlagen:

Toelichting uitgangspunten begroting 2022 en meerjarenraming.

Uitgangspunten begroting 2022 en meerjarenraming 2023-2025

Inleiding

Voor de samenstelling van de begroting 2022 inclusief meerjarenramingen tot en met 2025 worden, zoals gebruikelijk, kaders en uitgangspunten opgesteld.

Er wordt beschreven welke uitgangspunten van toepassing zijn bij de bepaling van de diverse te hanteren percentages.

Naast deze algemene uitgangspunten gelden er ook beleidsmatige uitgangspunten.

Beleidsmatige uitgangspunten

Binnen de Planning & Control cyclus van een jaar is de voorbereiding van de begroting een belangrijk onderdeel. Bij de begroting komt het beleid dat de gemeente wil voeren bij elkaar en wordt de relatie gelegd met de financiële ruimte die beschikbaar is. Gegeven de financiële ruimte, moeten er keuzes gemaakt worden.

Om hier meer richting in te geven zijn hieronder uitgangspunten benoemd die op het gebied van gezond financieel beleid meer kaders bieden die in de afweging van de raad betrokken kunnen worden. Omdat deze uitgangspunten voor elke Planning & Control cyclus gelden zijn bewust geen jaartallen genoemd.

1. Een sluitende meerjarenbegroting waarin alle jaren sluitend zijn;
2. Waarbij in ieder geval de laatste drie jaren een structureel evenwicht vertonen;
3. Geen nieuwe taakstellingen zijn opgenomen;
4. Nieuwe structurele lasten worden gedekt met structurele baten of vermindering van al bestaande structurele lasten (nieuw voor oud);
5. Incidentele lasten die noodzakelijk/wenselijk en/of onvermijdelijk zijn worden incidenteel gedekt.

Ad 1/2. In de praktijk betekent dit dat bijvoorbeeld de jaarschijf 2022 van de begroting 2022-2025 cijfermatig sluitend moet zijn (positief of nul saldo) maar dat ook voor de jaren 2023 tot en met 2025 sprake is van een structureel sluitende begroting. Dat houdt dus in dat alle structurele lasten kunnen worden gedekt door structurele baten.

Ad 3. Uitvoering van dit uitgangspunt betekent dat in de begroting bezuinigingstaakstellingen hard worden afgeboekt op de daarop betrekking hebbende posten in de begroting. Er komen geen stelposten meer in afwachting van de verdere invulling van de opdracht tot lastenvermindering.

Ad 4. Hiermee worden duidelijke afspraken vastgelegd hoe "Nieuw voor Oud" bij de begrotingssamenstelling ingevuld moet worden.

Bij nieuwe activiteiten of nieuw beleid moet eerst zorgvuldig beoordeeld worden of er binnen de bestaande budgetten ruimte is, of te maken is, door andere activiteiten /beleid niet meer uit te voeren. Als er sprake is van nieuwe baten kunnen deze ook in deze beoordeling betrokken worden. Pas als het resultaat van deze beoordeling is, dat dit niet mogelijk is, kan een prioriteit worden ingediend. Als er met betrekking tot nieuw beleid sprake is van uitruil met reeds bestaand beleid moet dit vanwege het budgetrecht aan de raad worden voorgelegd.

Ad 5. De incidentele dekking wordt vooral ingevuld door de aanwending van de algemene reserve. Besluitvorming hierover is voorbehouden aan de raad en kan via de vaststelling van de diverse Planning & Control documenten zoals de begroting of via afzonderlijke raadsbesluiten.

Dynamisch begroten

Voor de opstelling van de Planning & Control documenten wordt de zogenaamde "dynamische methode" gebruikt. Bij de dynamische methode worden alle op enig moment bekend zijnde

ontwikkelingen verwerkt in de Planning & Control documenten. Daarmee wordt steeds de laatste (actuele) stand van zaken gepresenteerd.

Uitgangspunt voor de dynamische begroting is de vastgestelde primaire begroting 2021, het daaropvolgende meerjarenperspectief 2022-2024 (november 2020) en de vastgestelde begrotingswijzigingen 2021 tot en met maart 2021.

Er wordt voor het in beeld brengen van de ontwikkelingen specifiek gekeken naar een aantal posten:

1. Algemene uitkering.
2. Personeelslasten.
3. Vervangingsinvesteringen, prioriteiten en stelpost kapitaallasten.
4. OZB, overige belastingen en huren en pachten.
5. Prijsmutatie.

Ad 1. Algemene uitkering:

De algemene uitkering uit het Gemeentefonds is binnen de uitgangspositie gebaseerd op de meest recente circulaire. Bij de dynamische begroting wordt cumulatief geanticipeerd op de structurele doorwerking in de meerjarenbegroting van de algemene uitkering op basis van de autonome ontwikkeling van o.a. inwoneraantal en aantal woningen.

De aangekondigde herziening van het gemeentefonds is weer uitgesteld. Besluitvorming over de voorstellen die nu in diverse rapporten zijn uitgewerkt, zal niet meer voor de verkiezingen van de Tweede Kamer plaatsvinden en pas door het volgende kabinet in gang worden gezet.

Vanaf maart 2019 is onderzoek gedaan naar de verdeling van het gemeentefonds. Op basis van het onderzoek zouden verdeelformules ontwikkeld worden die zo goed mogelijk aansluiten bij de noodzakelijke kosten van gemeenten op de verschillende onderdelen van het takenpakket. Vooralsnog wordt voor de algemene uitkering uitgegaan van bestaand beleid en wordt in de begroting 2022-2025 meerjarig uitgegaan van de meircirculaire 2021.

Ad 2. Personeelslasten:

De personeelslasten worden binnen het meerjarenperspectief geraamd op basis van de geldende CAO afspraken.

Uit ervaringscijfers van de afgelopen jaren blijkt dat, ingeval er nog geen CAO afspraken gelden, een trendmatige stijging van 2% per jaar realistisch is. Op basis van dit gegeven wordt in de meerjarenbegroting rekening gehouden met deze trend in de personeelslasten. De meest recente loonvoet sector overheid (%) die door het CPB gepubliceerd wordt, vormt onderdeel bij de bepaling of het percentage voor de trendmatige stijging bijgesteld moet worden.

Ad 3. Vervangingsinvesteringen, prioriteiten en stelpost kapitaallasten:

Jaarlijks worden de kapitaallasten, die verband houden met de vervangingsinvesteringen en prioriteiten, in het jaar geplaatst waarin de investering gepland is. In de praktijk komen de jaarlasten echter niet in hetzelfde jaar op, maar normaal gesproken pas één jaar later.

In de bestaande begroting is hiervoor de stelpost kapitaallasten aan de inkomstenkant opgenomen. Dit met de gedachte dat niet alle voorgenomen investeringen en prioriteiten ook daadwerkelijk in dat jaar kunnen worden uitgevoerd.

Met de verdere ontwikkeling van de kadernota zal de komende jaren ingezet moeten worden op het opstellen van een meerjarig investeringsplan, waarbij de ramingen realistisch in de tijd zijn weggezet en de stelpost kapitaallasten achterwege kan blijven.

Ad 4. OZB, overige belastingen en huren en pachten:

De raming van de OZB opbrengsten, overige belastingen en huren en pachten worden in het meerjarenperspectief aangepast met inflatiecorrectie en areaaluitbreiding.

Ad 5. Prijsmutatie:

Naast een toename van de personeelskosten nemen de kosten van goederen en diensten in de tijd ook toe (inflatie). In de huidige begroting 2021-2024 is hier ook rekening mee gehouden, namelijk door het opnemen van de post autonome ontwikkelingen. Deze lijn wordt ook voor de jaarschijf 2025 doorgetrokken.

Opzet ramingen begroting 2022 en meerjarenramingen 2023-2025

Salarismutatie

De salariskosten leggen een flink beslag op het budget van de gemeentelijke begroting. Het is daarom zaak om deze kosten zo nauwkeurig mogelijk te ramen. Bij de berekening van de salariskosten is het mogelijk een opslag op te nemen voor toekomstige salarisontwikkelingen.

De huidige Cao Gemeenten loopt tot 1 januari 2021.

De salarisuitdraai van februari 2021 is de basis voor de berekening van de salarissen 2022. In de genoemde salarisuitdraai zijn loonstijgingen in 2021 niet verwerkt.

Voor 2022 is de geschatte ontwikkeling loonvoet sector overheid al bekend. Deze bedraagt volgens het CPB 1,4%. De CAO voor gemeenten is nog niet bekend. Aangezien ook de stijging van de pensioenpremie nog niet bekend is, wordt de trendmatige stijging van 2% ook voor 2022 aangehouden. De salariskosten van 2023 en verder worden op gelijk niveau gehouden als de salariskosten van 2022. Wel worden er voor de jaren 2023 t/m 2025 stelposten opgenomen voor de trendmatige salarisstijging van 2% per jaar. Hierbij wordt rekening gehouden met een compensatie via de algemene uitkering van 75%.

Prijsmutatie

Bij het opstellen van de begroting wordt bij budgetten, die daarvoor in aanmerking komen, rekening gehouden met de jaarlijkse prijsmutatie.

Volgens de meest recente ramingen van het CPB van november 2020 is de gemiddelde prijsmutatie in 2021 naar verwachting 1,3%. (Prijs materiële overheidsconsumptie (imoc)).

Voor ontwikkelingen na 2021 publiceert het CPB nog geen ramingen. Daarom stellen wij voor om de prijsmutatie ook voor 2022 op 1,3% te stellen en dit percentage voor de samenstelling van de begroting 2022 te hanteren.

Autonome ontwikkelingen

De beleidsaccenten voor de begroting 2022 worden vastgesteld op basis van het programma 2018-2022 "Weert koerst op verbinding".

Bij de opbouw van de budgetten kunnen correcties op de ramingen plaatsvinden op basis van de eerder omschreven verwachte salaris- en prijsmutaties en autonome ontwikkelingen.

Autonome ontwikkelingen kunnen onder meer zijn:

- wijzigingen in de inkomsten of uitgaven op grond van eerder genomen besluiten of van bovenaf (Rijk) opgelegde maatregelen;
- wijzigingen in het aantal uitkeringsgerechtigden;
- uitbreiding van wegen, plantsoenen, riolering, et cetera;
- wijzigingen van het ledenaantal van gesubsidieerde verenigingen.

De belangrijkste autonome ontwikkeling is de wijziging in het aantal inwoners en aantal woningen.

De wijziging in het aantal inwoners en het aantal woonruimten voor de jaren 2022 tot en met 2025 wordt als volgt geraamd:

- Het voorlopig aantal inwoners per 1 januari 2021 bedraagt 50.017. Dit zijn 88 inwoners minder dan op 1 januari 2020. Voorzichtigheidshalve wordt verder uitgegaan van een stabiele bevolkingsomvang.
- Het aantal woningen volgens CBS bedraagt per 1 januari 2021 23.236. Dit is een netto toename van 288 woningen ten opzichte van 1 januari 2020.

De verwachte toename per jaar is als volgt:

Jaar	Toename aantal woningen
2021	250
2022	200
2023	200
2024	200
2025	100

Tarievenbeleid

Het is gebruikelijk om ook bij belastingen, leges en privaatrechtelijke tarieven en dergelijke een indexering toe te passen.

Daarvoor werd tot en met 2021 zowel het percentage materiële overheidsconsumptie als de nationale consumentenprijsindex (CPI, %) gebruikt.

Het CPI werd gebruikt bij de tarieven van sport- en welzijnsaccommodaties en de tarieven voor hondenbelasting, toeristenbelasting en precariobelasting.

Het percentage materiële overheidsconsumptie werd toegepast bij met name de leges. Uitgangspunt was hierbij dat leges in principe kostendekkend zijn.

Op basis van de paragraaf lokale heffingen zijn de tarieven van de gemeente Weert voor leges en de diverse overige heffingen echter niet kostendekkend.

In de praktijk veroorzaakte het toepassen van de verschillende indexen onduidelijkheid en was er ook beleidsmatig geen reden aan te geven waarom in het verleden gekozen is voor toepassing van meerdere indexen.

Om deze onduidelijkheden weg te nemen wordt voorgesteld om voor de inflatiecorrectie van de door de gemeente Weert bij derden in rekening te brengen belastingen, leges en privaatrechtelijke tarieven uit te gaan van de meest recente nationale consumentenprijsindex (CPI, %) conform publicatie door het CPB.

De CPI index kan in beginsel uniform op alle belasting- en legestarieven worden toegepast. Bij indexering dient ervoor gewaakt te worden dat bij heffingen waarvoor een maximum kostenverhaal van 100% geldt (afvalstoffenheffing, rioolheffing, naheffingsaanslagen parkeerbelastingen en leges) de geraamde baten de geraamde lasten niet overstijgen. Tevens stelt het Rijk jaarlijks een maximumtarief vast voor rijbewijzen en reisdocumenten.

Kanttekeningen hierbij zijn:

De tarieven OZB worden berekend aan de hand van de WOZ-waarden (inclusief areaal-uitbreiding) en de door de raad gewenste meer- of minderopbrengst van de OZB.

De tarieven voor parkeren (niet zijnde parkeervergunningen en -abonnementen) worden berekend aan de hand van de door de raad gewenste meer- of minderopbrengst van de parkeergelden. De tariefstelling is ook een instrument voor de parkeerregulering.

Het tarief van de rioolheffing blijft op basis van het meerjaren-investeringsprogramma Water & Riolering 2020-2026 voorlopig gehandhaafd op € 215 per heffingseenheid.

Het tarief voor de afvalstoffenheffing en de reinigingsrechten kan pas worden bepaald nadat alle kosten in beeld zijn gebracht.

Overige percentages

Omslagpercentage

De omslagrente wordt berekend door de werkelijk aan de taakvelden toe te rekenen rente te delen door de boekwaarde van de vaste activa, die integraal zijn gefinancierd op de peildatum 1 januari van het betreffende begrotingsjaar.

Vooralsnog wordt uitgegaan van een omslagpercentage van 0,5%. Aan de hand van de verwachte boekwaarde van de investeringen op peildatum 1 januari 2022 (activa volgens de meest recente jaarrekening (2020) inclusief alle besluiten tot beschikbaarstelling van investeringsbudgetten tot aan het moment van afronding begrotingsamenstelling) kan het zijn dat het definitieve percentage nog bijgesteld moet worden.

Het BBV stelt in de rentenotitie dat er alleen sprake kan zijn van een andere rentetoerekening dan het omslagpercentage indien er sprake is van projectfinanciering.

Bij projectfinanciering is er een aanwijsbare koppeling tussen een afgesloten geldlening en een bepaalde investering (project). Bij de overeenkomst van de geldlening moet het project specifiek benoemd zijn. Is dit niet het geval, dan is er geen sprake van projectfinanciering en is automatisch de systematiek van omslagrente van toepassing.

Renteverrekening grondexploitatie

Voor de doorberekening van rentekosten aan het grondbedrijf wordt het rentepercentage vastgesteld op basis van het gewogen gemiddelde rentepercentage van de bestaande leningenportefeuille van de gemeente naar de verhouding vreemd vermogen / totaalvermogen. Voor 2021 is deze op basis van voorcalculatie geraamd op 1,16%. Dit percentage wordt gehandhaafd voor de begroting 2022.

Op basis van de definitieve gegevens voor bovenstaande berekeningswijze kan het zijn dat het percentage bij de voorbereiding van de begroting nog bijgesteld moet worden.